

OSNOVNA ŠOLA
NARODNEGA HEROJA RAJKA
HRASTNIK

KRITERIJI ZA OCENJEVANJE

1. RAZRED

Šolsko leto 2026/2027

Ocenjevanje poteka skozi celotno šolsko leto.

Ocenjujejo se ustni odgovori ter pisni, likovni in praktični izdelki, nastopi učencev ter druge dejavnosti. Učenci pridobijo opisno oceno, ki opiše doseženo znanje učencev v posameznem ocenjevalnem obdobju.

Podlaga za opisne ocene so cilji in standardi znanja.

OCENJEVANJE PISNIH IZDELKOV

0% - 49% cilj ni dosežen

50% - 79% cilj je delno dosežen

80% - 100% cilj je dosežen

MERILA ZA USTNO in PRAKTIČNO

UČENKA/UČENEC DOSEGA CILJE	UČENKA/UČENEC DELNO DOSEGA CILJE	UČENKA/UČENEC NE DOSEGA CILJEV
Učenka/učenec dosega minimalne in temeljne standarde znanja, določene v učnem načrtu. Samostojno, jasno in natančno odgovarja na vprašanja. Samostojno in pravilno izvaja naloge. Snov dobro razume, jo reproducira, zna jo razložiti in utemeljiti. Pozna tudi podrobnosti. Uporablja ustrezne strokovne termine. Navaja svoje primere. Znanje zna povezati s prej naučenim in praktično uporabiti. Napake so redke, ob opozorilu jih takoj popravi.	Učenka/učenec dosega minimalne standarde znanja, določene v učnem načrtu, in nekaj temeljnih standardov znanja. Pozna snov, ne razume pa je povsem dobro. Na vprašanja odgovarja delno samostojno, z nekaj napakami. Vsebine obnavlja, prepozna In našteva pojme, težave pa ima pri povezovanju dejstev in uporabi znanja. Ne pozna podrobnosti. Navaja primere iz zvezkov. Naloge izvaja delno samostojno in delno pravilno. Večkrat potrebuje učiteljevo usmerjanje, podvprašanja, pomoč slikovnega gradiva. Deloma uporablja ustrezno strokovno terminologijo.	Učenka/učenec ne dosega minimalnih in temeljnih standardov znanja, določenih v učnem načrtu. Snovi ne zna obnoviti in je ne razume. Na vprašanja kljub učiteljevem vodenju in pomoči ne odgovori ali odgovori z veliko napakami. Odgovori so nepovezani, zamenjuje pojme, primeri so neustrezni. Naloge izvaja ob pomoči, z veliko napakami. Ne pozna ustrezne strokovne terminologije.

Kako uporabljati ta pregled

Ta pregled temelji na uradnem Učnem načrtu za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje iz leta 2025, ki se uporablja od 1. septembra 2026. Vsebine so zaradi preglednosti vsebinsko zvesto povzete in preoblikovane; za dobesedno uradno formulacijo je treba uporabiti izvirni učni načrt.

Pomembno: predmetni cilji so v uradnem dokumentu večinoma zapisani za celotno 1. VIO, ne posebej za vsak razred. Zato jih v tem pregledu navajam kot razvojne cilje 1. VIO, ki jih učitelj smiselno razporeja med 1., 2. in 3. razred. Med standardi so posebej izpostavljeni tisti, ki jih dokument izrecno pripiše 1. razredu. Standardi brez navedbe razreda so označeni kot skupni standardi 1. VIO in praviloma predstavljajo dosežke ob koncu obdobja.

Oznaki ciljev: O = obvezni cilj; I = izbirni cilj.

Predmeti v 1. razredu: slovenščina, matematika, tuji jezik, likovna umetnost, glasbena umetnost, spoznavanje okolja in šport.

Povezovalni cilji za vse predmete

Šolsko okolje in medsebojni odnosi

Cilji

- **O:** spoznavanje oseb v šoli, vzpostavljanje dobrih odnosov ter odgovoren odnos do sebe, drugih ljudi in narave;
- **O:** spoštljivo in vljudno sporazumevanje, vključno s pozdravom, zahvalo in opravičilom;
- **O:** soustvarjanje varnega in podpornega šolskega okolja;
- **O:** sprejemanje jezikovne in kulturne raznolikosti kot vrednote;
- **O:** prepoznavanje, poimenovanje in primerno izražanje lastnih čustev ter odzivanje na čustva drugih;
- **O:** spoznavanje načinov sproščanja, ohranjanja pozornosti in zbranosti;
- **O:** samostojno izražanje misli in zamisli ter pogovarjanje v različnih položajih in vlogah;
- **O:** sodelovanje v skupini, upoštevanje pravil in presojanje svojega prispevka ter prispevka drugih;
- **O:** vključevanje v medgeneracijske dejavnosti;
- **O:** orientiranje na telesu, v prostoru in na ravnini;
- **O:** prostorsko slušno zaznavanje in zmanjševanje hrupa z odgovornim ravnanjem.

Učenje učenja

Cilji

- **O:** razumevanje preprostih in zahtevnejših navodil;
- **O:** zbiranje, urejanje in zapisovanje informacij;

- **O:** uporaba osnovnih strategij pomnjenja;
- **O:** ubeseditev učnega cilja in meril za uspešno opravljeno nalogo;
- **O:** načrtovanje poteka učenja, delo po načrtu ter spremljanje opravljenih in preostalih korakov;
- **O:** prepoznavanje in popravljanje napak ter razumevanje napake kot priložnosti za napredek;
- **O:** ohranjanje radovednosti in razvijanje ustvarjalnosti;
- **O:** zbiranje, prikazovanje in razlaganje podatkov pri raziskovanju;
- **O:** urjenje opazovanja, primerjanja, urejanja, razvrščanja, prirejanja in napovedovanja;
- **O:** reševanje življenjskih nalog s finančno vsebino ter razvijanje premišljenega odnosa do denarja in potrošnje.

Rutine

Cilji

- **O:** sodelovanje pri vsakodnevnih šolskih rutinah in upoštevanje navodil;
- **O:** samostojna priprava in urejanje učnega prostora;
- **O:** razumevanje trajanja dejavnosti z urnikom in koledarjem;
- **O:** skrb za zdravo telesno držo in pravilno uporabo pripomočkov;
- **O:** samostojnost in vztrajnost pri delu;
- **O:** razumevanje pomena odmora, počitka in umirjanja;
- **O:** osebna higiena, zdrave prehranske navade in pitje vode;
- **O:** ločevanje odpadkov in preprečevanje njihovega nastajanja.

Igra in gibanje

Cilji

- **O:** prosta igra, socialno vključevanje in odgovornost za lastno vedenje;
- **O:** izražanje počutja z gibanjem ter uporaba gibanja pri učenju;
- **O:** sodelovanje pri učenju na prostem;
- **O:** varno ravnanje v šolskih okoliščinah in upoštevanje pravil igre;
- **O:** spoznavanje osnov prve pomoči in ravnanja v nujnih primerih.

Jezik in kultura

Cilji

- **O:** zanimanje za poslušanje in branje različnih besedil;
- **O:** obiskovanje knjižnice, razumevanje njene vloge in razvijanje bralne kulture;
- **O:** pozorno poslušanje, smiselno spraševanje in odgovarjanje;
- **O:** prepoznavanje različnih virov informacij in začetno presojanje njihove zanesljivosti;

- **O:** primerno sodelovanje na razstavah, predstavah, proslavah, športnih in drugih kulturnih dogodkih;
- **O:** bogatenje in funkcionalna uporaba besedišča;
- **O:** zavedanje, kdaj uporabljamo knjižni jezik;
- **O:** spoštovanje različnih jezikov in kultur.

Digitalni svet

Cilji

- **O:** spoznavanje digitalnih naprav, njihovega delovanja po človekovih navodilih ter osnovnega vklopa, izklopa in zagona programov;
- **O:** izbira in uporaba osnovne programske opreme glede na namen naloge;
- **O:** shranjevanje podatkov in ponovno dostopanje do njih;
- **O:** sestavljanje, izvajanje in preverjanje navodil po korakih z napravo ali brez nje;
- **O:** odgovorna in varna uporaba naprav ter osnovna spletna varnost;
- **O:** sporazumevanje in sodelovanje na daljavo z digitalno tehnologijo;
- **O:** izdelava preprostih digitalnih vsebin.

Slovenščina

Predopismenjevanje

Cilji 1. VIO

- **O:** krepitev govorno-jezikovnih spretnosti v spodbudnem razrednem okolju in bogatenje besedišča;
- **O:** slušno zaznavanje ter pravilno izgovarjanje glasov knjižnega jezika;
- **O:** razumevanje osnovnih značilnosti tiska in knjige;
- **O:** razvijanje slušne pozornosti, pomnjenja, razlikovanja in členjenja glasovne zgradbe besed;
- **O:** razvijanje vidne pozornosti, pomnjenja in razlikovanja;
- **O:** prepoznavanje črk slovenske abecede in povezovanje črk z glasovi;
- **O:** orientiranje na sebi, drugi osebi, v prostoru, na površini in v bralnem gradivu;
- **O:** pravilna drža telesa in pisala.

Standardi

Učni načrt za predopismenjevanje ne določa ločenega standarda znanja; napredek se spremlja kot priprava na začetno branje in pisanje.

Začetno opismenjevanje

Cilji 1. VIO

- **O:** veččutno spoznavanje in zapisovanje potez črk ter utrjevanje povezave med glasom in črko;
- **O:** sistematično usvajanje tiskanih in pozneje pisanih črk ob sočasnem razvoju branja, pisanja in jezika;
- **O:** zapisovanje in branje črk, zlogov, besed, povedi in krajših besedil;
- **O:** ponovno branje za večjo tekočnost in razvojno ustrezno razumevanje prebranega;
- **O:** samoocenjevanje branja in pisanja ter načrtovanje izboljšav.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec bere zloge in z velikimi oziroma obravnavanimi tiskanimi črkami zapiše dvobesedne povedi.**

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec polglasno ali glasno bere krajša besedila, zapisana z usvojenimi tiskanimi in pisanimi črkami; (2.razred)
- pokaže razumevanje prebranega besedila. (2. Razred)

Sporazumevanje

Cilji 1. VIO

- **O:** razumevanje in uporaba nebesednega sporazumevanja;
- **O:** pozorno poslušanje in uporaba preprostih strategij uspešnega poslušanja;
- **O:** pogovarjanje o znanih temah, izkušnjah in interesih z različnimi sogovorci ter upoštevanje pozdrava, nagovora, tikanja in vikanja;
- **O:** tvorjenje pozdrava, vabila, voščila in čestitke po zgledu;
- **O:** presojanje kakovosti lastnega poslušanja, pogovora in govora.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec razume in ustvari preprosto nebesedno sporočilo; (piktogrami)** (2., 3., razred)
- **sogovorca posluša zbrano in se vsebinsko ustrezno odzove;** (2., 3., razred)
- **sodeluje v pogovoru ter upošteva temeljna pravila dialoškega sporazumevanja.** (2., 3., razred)

Sprejemanje, razumevanje in tvorjenje besedila

Cilji 1. VIO

- **O:** poslušanje, gledanje in branje opisov, pripovedi, novic, pozdravov, vabil, voščil in čestitk ter spoznavanje njihovih značilnosti in vloge v vsakdanjem življenju;
- **O:** uporaba osnovnih strategij za razumevanje prebranega in dokazovanje razumevanja slišane, gledane ali prebrane;
- **O:** kritično odzivanje na besedilo ter postavljanje raznolikih vprašanj o temi;
- **O:** ustno in pisno pripovedovanje ali opisovanje ob slikah, doživetjih in domišljjskih dogodkih;
- **O:** spoznavanje namena in pravil govornega nastopa ter sodelovanje pri oblikovanju meril uspešnosti;
- **O:** izbira teme in ustreznega gradiva, izločanje bistvenih podatkov, izdelava slikovne ali besedne opore in predstavitev izbrane teme;
- **O:** vrednotenje svojega in vrstnikovega govornega nastopa;
- **O:** pregledovanje in izboljševanje lastnega besedila ob povratni informaciji ter skrb za čitljivost pisave.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec v poslušanem ali prebranem besedilu prepozna temo, sporočevalca, naslovnika, kraj, čas in namen; (3.r)
- poišče glavne podatke in pomembne podrobnosti, razvrsti dogodke, sklepa iz besedila ter vsebino kratko povzame; (3.r)
- postavlja vprašanja o besedilu, nanje odgovarja, izrazi vrednotenje in mnenje utemelji; (3.r)

- krajše pisno besedilo načrtuje, ga oblikuje kot razumljivo celoto, uporablja razvojno ustrezen jezik in slog, piše čitljivo ter popravlja napake; (3.r)
- **pripravljeno temo ustno predstavi z ustreznim govorom ter po dogovorjenih merilih** presodi svoj in vrstnikov nastop. (2., 3.r)

Besedilo, besedilne vrste in besedilne skupine

Cilji 1. VIO

- **O:** poslušanje oziroma gledanje pripovedi, novice in opisa;
- **O:** sodelovanje v osebni in telefonski pogovoru;
- **O:** ustno in pisno tvorjenje pripovedovalnih, opisovalnih in povezanih besedil;
- **O:** branje različnih neumetnostnih besedil z razumevanjem, med njimi dopisa, seznama, novice, pripovedi in opisa;
- **O:** govorni nastop z napovedano temo v obliki pripovedi, obnove ali opisa.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec razume opis samega sebe, povezan z vsebinami drugih predmetov;**
- **v govornem nastopu preprosto opiše samega sebe.**

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec sprejema in razume pripoved o življenju vrstnikov ali znanih oseb ter novico o zanimivem dogodku; (3.r)
- napiše kratko povezano besedilo ob slikah ali nadaljuje že začeto besedilo; (3.r)
- tvori preprosto besedilo o dogodku, kratek osebni dopis oziroma pozdrav, voščilo ali vabilo ter razvojno ustrezen opis; (3.r)
- **govorno obnovi knjigo**, risanko, film ali spletni posnetek. (2., 3. r)

Slovenski jezikovni prostor in slovenščina v družbi

Cilji 1. VIO

- **O:** spoznavanje slovenščine kot državnega jezika Republike Slovenije in razvijanje pozitivnega odnosa do maternega oziroma prvega jezika;
- **O:** razumevanje pomena prvega jezika in primerjanje z jeziki sošolcev, jezikom okolja in tujimi jeziki;
- **O:** prepoznavanje podobnosti in razlik med jeziki ter smiselnosti njihovega učenja.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec poimenuje svoj prvi jezik in ga razlikuje od drugih jezikov, s katerimi prihaja v stik;** (2., 3.r)
- **pojasni osnovni položaj slovenščine v Republiki Sloveniji.** (2., 3.r)

Jezikovne zvrsti slovenskega jezika

Cilji 1. VIO

- **O:** razlikovanje okoliščin, v katerih je primeren knjižni jezik, od vsakdanjih pogovornih in narečnih položajev;
- **O:** zaznavanje razlik v poimenovanju in izgovoru med knjižnim ter neknjižnim jezikom.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec navede okoliščine, v katerih uporablja knjižni jezik. (2., 3.r)

Besedišče

Cilji 1. VIO

- **O:** utrjevanje knjižnih poimenovanj za bitja, predmete, dejanja in pojave;
- **O:** razlaganje pomena besed in besednih zvez ter začetna uporaba spletnega šolskega slovarja;
- **O:** prepoznavanje besed iz istega tematskega polja, sopomenk, nadpomenk, podpomenk in protipomenk;
- **O:** tvorjenje besed in besednih zvez, vključno z manjšalnicami, ljubkovalnicami, ženskimi in moškimi pari ter preprostimi samostalniškimi in pridevniškimi izpeljankami.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec slikovno prikazana bitja, predmete in dejanja poimenuje s knjižnimi besedami;**
- pojasni pomen besede ali besedne zveze iz besedila; (3.r)
- besedam poišče tematsko povezane izraze, sopomenke, nadpomenke, podpomenke in protipomenke; (3. r)
- tvori obravnavane manjšalnice, spolne pare ter osnovne samostalniške in pridevniške izpeljanke. (3.r)

Skladnja

Cilji 1. VIO

- **O:** tvorjenje pomensko in slovnično ustreznih enostavčnih ter večstavčnih povedi;
- **O:** časovno ustrezno ubesedovanje povezanih dejanj in uporaba časovnih prislovov;
- **O:** spoznavanje pripovednih, vprašalnih in vzkličnih povedi glede na končno ločilo;
- **O:** praktično izboljševanje slovnice ter prepoznavanje in popravljanje neustreznih povedi.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec oblikuje smiselne in slovnično ustrezne povedi ter razvojno ustrezno uporablja sklonske oblike samostalnikov, ujemanje pridevnikov, osebne in časovne oblike glagolov, časovne prislove in predloge; (3.r)
- **tvori povedi, ki se končajo s piko**, vprašajem ali klicajem. (2., 3.r)

Pravopis

Cilji 1. VIO

- **O:** pravilno zapisovanje glasovno manj in bolj zahtevnih besed;
- **O:** postopno usvajanje velike začetnice, ločenega pisanja predlogov in nikalnice ter končnih ločil in vejice pri naštevanju;
- **O:** zapisovanje glavnih in vrstilnih števnikov do 100 z besedo in številko;
- **O:** odkrivanje in popravljanje pravopisnih napak ter skrb za čitljiv zapis.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec pri pisanju uporablja obravnavana pravopisna pravila za zapis besed; (2., 3.r)
- pravilno začne poved in uporablja veliko začetnico pri obravnavanih lastnih imenih in iz njih izpeljanih svojilnih pridevniki; (2., 3.r)
- predlog in nikalnico piše ločeno, uporablja piko, vprašaj, klicaj ter vejico pri naštevanju; (3.r)
- glavne in vrstilne števnike do 100 zapiše s številko in z besedo; (2., 3.r)
- razume in uporablja obravnavane pravopisne izraze. (3.r)

Pravorečje

Cilji 1. VIO

- **O:** ob poslušanju razlikovanje knjižne izreke od pogovornega jezika in narečja;
- **O:** razvijanje čim bolj knjižne in razločne izreke.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec govori razločno, primerno glasno in čim bolj knjižno;** (2., 3.r)
- pri govoru upošteva stavčni poudarek in intonacijo. (3.r)

Književna besedila

Cilji 1. VIO

- **O:** srečevanje z raznolikimi književnimi besedili, izbranimi skupaj z učiteljem, in čustveno odzivanje na interpretativno branje ter pripovedovanje;
- **O:** doživljanje, razumevanje in vrednotenje književnosti;
- **O:** primerjanje ilustracije in besedila v slikanici ter razlikovanje realističnih, domišljjskih, avtorskih in ljudskih besedil;
- **O:** samostojno branje krajših književnih besedil in izražanje občutij;
- **O:** varno in preprosto iskanje oziroma premikanje po književnih vsebinah v digitalnem okolju.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec zbrano posluša književno besedilo in se nanj odzove;** (2., 3.r)

- poimenuje obravnavane vrste besedil; (3.r)
- prebere krajše književno besedilo in odgovori na vprašanja o njem; (2., 3.r)
- **predstavi pri pouku obravnavano slikanico.** (2., 3.r)

Prvine književnih besedil

Cilji 1. VIO

- **O:** predstavljanje književne osebe, vživljanje vanjo, prevzemanje njene vloge ter določanje glavne osebe;
- **O:** opisovanje oseb na različne načine, razlaganje motivov njihovega ravnanja ter utemeljevanje lastnega mnenja;
- **O:** primerjanje književne osebe z lastnimi izkušnjami in osebami iz drugih besedil;
- **O:** doživljanje, prepoznavanje in opisovanje književnega prostora ter časa ob besedilu in ilustraciji;
- **O:** povezovanje prostora in časa z lastnimi izkušnjami ter razlikovanje realnega, domišljjskega in pravljичnega sveta;
- **O:** obnavljanje zaporedja dogodkov s slikami in povedmi;
- **O:** zaznavanje teme in sporočila, povezovanje besedil s podobno temo ter prepoznavanje avtorja.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec prepozna in primerja književne osebe ter jih opiše s podatki iz besedila;** (2., 3.r)
- **določi glavno osebo** (2.r), njeno vlogo in značilnosti ter o njej tvori kratko zaokroženo besedilo; (3.r)
- **razlikuje književni čas nekoč in danes** (2.r) ter s podatki iz besedila ali ilustracije predstavi prostor; (3.r)
- o književnem prostoru in času sestavi krajše smiselno besedilo; (3.r)
- **v ustreznem zaporedju obnovi dogajanje ob slikah ali ključnih besedah;** (2., 3.r)
- tvori kratko besedilo o dogajanju in zaznani temi. (2., 3.r)

Bralna kultura

Cilji 1. VIO

- **O:** spoznavanje raznolikega leposlovja, krepitev zanimanja za branje in vztrajnosti;
- **O:** uporaba domače, šolske, splošne in digitalne knjižnice;
- **O:** doživljanje branja kot vrednote, priporočanje knjig vrstnikom in razvijanje bralne samozavesti;
- **O:** pripovedovanje o lastnih bralnih izbirah in izkušnjah ter izražanje mnenja o prebranem.

Standardi

Za to skupino ciljev učni načrt ne določa posebnih standardov znanja.

Pesništvo

Cilji 1. VIO

- **O:** poslušanje, branje in doživljanje pesmi ter zaznavanje zvočnosti, ritma, rime, verzov in kitic;
- **O:** čustveno odzivanje na pesem ter prepoznavanje njenega razpoloženja in čustveno obarvanih besed;
- **O:** prepoznavanje teme, osrednje besede in naslova ter nizanje asociacij;
- **O:** primerjanje pesmi z drugimi besedili ter utemeljena izbira pesmi iz zbirke;
- **O:** povezovanje zvočnega slikanja z vsebino, razločevanje podobnih pomenov in pojasnjevanje manj znanih besed.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec opiše osnovno zgradbo pesmi; (2., 3. r)
- v pesmi poišče rime in sam oblikuje preproste rimane pare; (3.r)
- **predstavi razpoloženje pesmi;** (2., 3. r)
- s svojimi besedami pojasni temo, osrednjo besedo in naslov. (2., 3. r)

Pripovedništvo

Cilji 1. VIO

- **O:** poslušanje, branje in doživljanje pripovednih književnih besedil;
- **O:** spoznavanje, opisovanje in primerjanje fantazijskih besedil ter realističnih zgodb;
- **O:** razlikovanje pravljice od realistične pripovedi in domišljjskega sveta od resničnega.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec prepozna značilne prvine pravljice; (2., 3. r)
- pravljico razlikuje od realistične zgodbe. (2., 3. r)

Dramatika

Cilji 1. VIO

- **O:** prepoznavanje dramskega besedila in razlikovanje od pripovedi ter pesmi;
- **O:** branje krajšega dramskega besedila in ločevanje imena osebe od njenega govora;
- **O:** vživljanje v vlogo ter izbira in prilagajanje glasu književni osebi.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec prepozna dramsko besedilo; (3.r)

- razlikuje govor dramske osebe, navedbo osebe in odrsko navodilo. (3.r)

Predelave književnih besedil

Cilji 1. VIO

- **O:** doživljanje, razumevanje in vrednotenje lutkovne ali gledališke predstave, igranega ali animiranega filma in radijske igre;
- **O:** oblikovanje predstave o osebah, prostoru in dogajanju ob govoru, glasbi ter zvočnih učinkih;
- **O:** spoznavanje gledališča kot kulturne ustanove ter prepoznavanje oseb, kraja, časa, poteka in sporočila predstave;
- **O:** razlikovanje igranega in animiranega filma ter presojanje različnih upodobitev iste zgodbe;
- **O:** razumevanje pomena vidnih in zvočnih sestavin, branje stripa ter primerjanje predelave z izvirnim besedilom.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec z lastnimi besedami pojasni vzročno-posledično povezavo v predelani zgodbi; (3.r)
- predstavi svoje razumevanje in vrednotenje predstave, filma ali radijske igre. (2., 3. r)

Govorno in pisno (po)ustvarjanje

Cilji 1. VIO

- **O:** oblikovanje novih naslovov, obnova znanega besedila ter pripovedovanje o resničnem ali domišljijem svetu;
- **O:** ustvarjanje pravljice po vzorcu in preproste realistične zgodbe;
- **O:** tvorjenje ritmičnih besedil, rim, kitic, zvočnih besed, besednih asociacij in novih besed;
- **O:** priprava govornega nastopa ob izbranem književnem besedilu;
- **O:** prikazovanje književnih oseb, dogodkov, prostora in časa z besedo, sliko, glasbo ali animacijo;
- **O:** predelovanje zgodbe v pesem ali dramsko besedilo in prenašanje besedila v strip, slikopis, lutkovno predstavo, kamišibaj ali animacijo.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec ob slikanici z besedilom ali brez njega s svojimi besedami pripoveduje zgodbo;** (2., 3. r)
- **po poslušani ali prebrani pravljici ustno/pisno oblikuje preprosto nadaljevanje;** (2., 3. r)
- **pesem doživeto recitira oziroma deklamira.** (2., 3. r)

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec pripravljeno književno besedilo predstavi razločno, naravno in z razvojno ustrezno knjižno izreko.** (2., 3. r)

Interpretativno branje

Cilji 1. VIO

- **O:** razločno branje z upoštevanjem glasovnih prvin govora;
- **O:** posnemanje razpoloženja oseb in dogajanja pri branju književnega besedila;
- **O:** presojanje lastnega glasnega branja in branja vrstnikov.

Standardi

Za to skupino ciljev učni načrt ne določa posebnih standardov znanja.

Ustvarjalci, književna dela in slovstvena folklor

Cilji 1. VIO

- **O:** spoznavanje avtorjev otroške književnosti, njihovih del in ilustratorjev;
- **O:** spoznavanje ljudskih pesmi, izštevank, zafrkljivk, pravljic in pripovedk.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec pozna**, razume (2.r) in vrednoti (3.r) **obvezno izbrana dela književnikov ter izbrane slovenske ljudske pravljice in pravljice bratov Grimm;**
- **pozna najmanj eno delo sodobnega avtorja po skupni izbiri učitelja in učencev;** (2., 3.r)
- **v vsakem razredu spozna najmanj eno celovito kakovostno slikanico in v obdobju najmanj eno kakovostno dramsko besedilo ali predstavo;** (2., 3. r)
- **prepozna značilnosti slovenskih ljudskih pesmi, pravljic** in pripovedk ter jih uporabi pri petju, recitiranju, pripovedovanju ali dramatizaciji; (2., 3. r)
- **uporabi izštevanko v igri.** (2., 3. r)

Literarnovedni izrazi

Cilji 1. VIO

- **O:** razumevanje in uporaba osnovnih izrazov za pogovor o književnosti.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec prepozna** in uporablja (2.r) izraze **naslov, pisatelj, pravljica**, pripovedka, realistična zgodba, ilustrator in ilustracija;
- uporablja izraze pesnik, pesem in izštevanka; izraza kitica in rima sta v učnem načrtu izrecno umeščena v 2. razred;
- **razume izraze gledališka in lutkovna predstava, igralec, oder**, igrani film in animirani film; (2., 3. r)
- uporablja druge strokovne izraze, ki so pri posameznih temah navedeni v učnem načrtu. (3.r)

Matematika

Naravna števila in število 0

Cilji 1. VIO

- **O:** razvijanje številskih predstav z razvrščanjem, prirejanjem, štetjem in uporabo konkretnega materiala;
- **O:** prehajanje med konkretnim, slikovnim in simbolnim prikazom števila ter razumevanje različnih pomenov števila v življenju;
- **O:** ocenjevanje števila elementov, primerjanje in urejanje naravnih števil z ničlo;
- **O:** spoznavanje sodih in lihih števil, mestne vrednosti enic, desetic, stotic in tisočic ter poznejšega zaokroževanja na desetice in stotice;
- **O:** uporaba pravilnega matematičnega jezika in simbolov za števila ter odnose med njimi.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec šteje do 20 in števila v tem obsegu predstavi na več načinov;**
- **prebere in s števkami zapiše števila od 0 do 20;**
- **števila do 20 primerja in uredi ter določi neposrednega predhodnika in naslednika.**

Računske operacije z naravnimi števili in številom 0

Cilji 1. VIO

- **O:** razvijanje učinkovitih postopkov seštevanja, odštevanja, množenja in deljenja ter razumevanje povezav in lastnosti računskih operacij;
- **O:** ubeseditev lastnih računskih strategij z vsakdanjim in matematičnim jezikom;
- **O:** iskanje neznanega števila v računih in razumevanje enakosti;
- **O:** postopno reševanje in sestavljanje besedilnih ter problemskih nalog iz življenjskih in matematičnih okoliščin;
- **O:** reševanje odprtih problemov z več rešitvami, različnimi potmi ter odvečnimi ali manjkajočimi podatki;
- **O:** pojasnjevanje sklepanja in izbrane strategije.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec sešteva in odšteva v obsegu do 10;**
- **v obsegu do 20 sešteva in odšteva brez prehoda čez desetico;**
- **poišče različne pare števil z enako vsoto, posebej kombinacije za vsoto 10;**
- **pri seštevanju uporablja zakon o zamenjavi seštevancev.**

Racionalna števila

Cilji 1. VIO

- **O:** prepoznavanje enakih delov celote na konkretnih in slikovnih ploskovnih, dolžinskih ter množičnih modelih;
- **O:** razdeljevanje celote na enake dele in sestavljanje celote iz takih delov.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec na konkretnih modelih prepozna polovico in četrtno.**

Zaporedja

Cilji 1. VIO

- **O:** prepoznavanje in ubeseditev pravila zaporedja;
- **O:** napoved naslednjega člena in prepoznavanje zaporedij z enakim pravilom;
- **O:** razvoj zgodnjega algebrskega mišljenja z opazovanjem vzorcev, računskih izrazov in odnosov ter oblikovanjem posplošitve.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec odkrije pravilo ponavljajočega se zaporedja in zaporedje pravilno nadaljuje.**

Geometrijski elementi

Cilji 1. VIO

- **O:** sistematično opazovanje in razlikovanje teles, likov in črt;
- **O:** poimenovanje, opisovanje in spraševanje o geometrijskih elementih z vsakdanjim in matematičnim jezikom;
- **O:** uporaba geometrijskih pripomočkov, prepoznavanje in risanje črt ter likov v različnih legah;
- **O:** raziskovanje lastnosti geometrijskih elementov in reševanje geometrijskih problemov z razlago lastne poti.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec razlikuje geometrijska telesa od likov;**
- **prepozna, poimenuje in nariše ravno in krivo ter sklenjeno in nesklenjeno črto.**

Prostorska vizualizacija in orientacija

Cilji 1. VIO

- **O:** orientiranje v prostoru in na ravnini ter oblikovanje navodil za premikanje;
- **O:** predstavljanje videza predmeta z različnih strani;
- **O:** ugotavljanje tudi skritih gradnikov konstrukcije iz enakih kock in razlaga sklepanja;

- **O:** reševanje prostorskih in orientacijskih problemov ter predstavitev lastne rešitve.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec glede na sebe pravilno opiše lego predmeta, na primer levo, desno, zgoraj ali spodaj.**

Transformacije

Cilji 1. VIO

- **O:** prepoznavanje simetrije v okolju in na ploskovnih oblikah.

Standardi za 1. razred

Učni načrt pri tej temi ne določa standarda za 1. razred; prvi izrecni standard je umeščen v 3. razred.

Merjenje

Cilji 1. VIO

- **O:** primerjanje, urejanje in ocenjevanje dolžine, mase, prostornine, časa in drugih veličin;
- **O:** merjenje z nestandardnimi in standardnimi enotami ter z ustreznimi merilnimi pripomočki;
- **O:** zapis meritve s številom in mersko enoto;
- **O:** premišljeno ravnanje z denarjem, utemeljevanje finančnih odločitev in razumevanje poznejšega decimalnega zapisa denarnih vrednosti;
- **O:** reševanje problemov merjenja v življenjskih okoliščinah.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec po velikosti primerja in uredi dolžine, mase in prostornine;**
- **dolžino, maso in prostornino meri z nestandardnimi merskimi enotami.**

Statistika

Cilji 1. VIO

- **O:** urejanje podatkov z različnimi prikazi;
- **O:** zbiranje, razvrščanje, pregledno predstavljanje in razlaganje podatkov pri reševanju problemov;
- **O:** presojanje, kateri prikaz je za določene podatke najprimernejši.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec bere figurni prikaz, prikaz z vrsticami ali stolpci in preprosto preglednico;**
- **podatke predstavi s figurnim prikazom ter s prikazom v vrsticah ali stolpcih.**

Kombinatorika

Cilji 1. VIO

- **O:** reševanje preprostih kombinatoričnih položajev s predmeti in slikami;
- **O:** razvijanje sistematičnega iskanja vseh rešitev;
- **I:** *reševanje problemov z razporejanjem in izbiranjem različnih ali ponavljajočih se elementov.*

Standardi za 1. razred

Učni načrt pri kombinatoriki ne določa standarda za 1. razred; prvi izrecni standard je umeščen v 2. razred.

Verjetnost

Cilji 1. VIO

- **O:** razlikovanje gotovega, mogočega in nemogočega dogodka v vsakdanjih okoliščinah;
- **I:** *primerjanje dogodkov glede na večjo ali manjšo verjetnost.*

Standardi

Za to skupino ciljev učni načrt ne določa standardov znanja.

Razvrščanje in množice

Cilji 1. VIO

- **O:** razvrščanje elementov po različnih merilih in prikaz razvrstitve;
- **O:** ubeseditev skupne lastnosti in utemeljitev, zakaj element sodi v določeno skupino;
- **O:** prepoznavanje vsiljivca oziroma elementa, ki ne ustreza dani množici.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec oblikuje množico po eni skupni lastnosti in to lastnost prepozna oziroma poimenuje;**
- **predmete ali slike po eni lastnosti razvrsti v Carrollov in drevesni prikaz.**

Likovna umetnost

Standardi likovne umetnosti v učnem načrtu niso ločeni po razredih. Navedeni so kot skupni standardi 1. VIO in se v 1. razredu razvijajo razvojno ustrezno.

Likovni jezik

Cilji 1. VIO

- **O:** odkrivanje sveta z barvo, obliko in površino;
- **O:** spontano izražanje na različnih likovnih področjih;
- **O:** izdelava likovnega dela na ploskvi ali v prostoru z uporabo osnovnih likovnih pojmov.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec doživetje ali zamisel izrazi z osnovnimi sestavinami likovnega jezika; (3.r)
- **razlikuje vrste točk in črt ter jih uporabi pri risanju;** (2., 3. r)
- **razlikuje barve,** svetlost in barvne odtenke ter jih smiselno uporabi pri slikanju; (2., 3. r)
- razlikuje matrico od odtisa in izdelava preprosto grafiko; (2., 3. r)
- opiše osnovne značilnosti kipa in oblikuje stabilno prostorsko obliko; (2., 3. r)
- pojasni razliko med notranjim in zunanjim prostorom ter izdelava preprost prostorski prikaz. (3.r)

Likovne tehnike

Cilji 1. VIO

- **O:** preizkušanje, primerjanje in opisovanje posebnosti različnih likovnih materialov in pripomočkov;
- **O:** doživeto izražanje z različnimi tehnikami;
- **O:** raziskovalna in ustvarjalna uporaba materialov ter orodij na več načinov.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec izdelek poimenuje ter ga glede na uporabljeno tehniko uvrsti na ustrezno likovno področje; (3.r)
- v svojem izdelku pojasni osnovne lastnosti suhih in tekočih materialov ter pripomočkov; (2., 3. r)
- **z enostavnimi materiali ustvari risbo, sliko in grafiko;** (2., 3. r)
- **pojasni osnovne lastnosti gnetljivih, trdih in poltrdih materialov ter iz njih izdelava preprosto kiparsko ali arhitekturno obliko;** (2., 3. r)
- **pri ploskovnem ali tridimenzionalnem izdelku kombinira osnovne materiale.** (2., 3. r)

Likovne vsebine v prostoru in času

Cilji 1. VIO

- **O:** veččutno zaznavanje okolja, opisovanje njegovih značilnosti in likovno izražanje doživetega;
- **O:** upodabljanje motivov po domišljiji, spominu in neposrednem opazovanju;
- **O:** spoznavanje vloge ilustratorjev, oblikovalcev lutk, grafičnih oblikovalcev in drugih ustvarjalcev pri oblikovanju kulturnega okolja;
- **O:** povezovanje funkcije uporabnega predmeta z njegovo likovno podobo;
- **O:** doživljanje umetnine na razstavi ter opisni in likovni odziv nanjo;
- **O:** prepoznavanje lastnih čustev ob umetnini, izdelku vrstnika ali lastnem delu in njihovo likovno izražanje;
- **O:** pozitiven odnos do likovnih stvaritev, okolja in kulturne dediščine.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec ustvarjalno odgovori na zaznane in doživete značilnosti okolja; (3.r)
- **motiv samostojno upodobi po opazovanju, spominu ali domišljiji;** (2., 3. r)
- **navede primere likovne umetnosti v vsakdanjem življenju;** (2., 3. r)
- **pojasni uporabno vrednost izbranega predmeta.** (2., 3. r)

Glasbena umetnost

Standardi glasbene umetnosti niso razporejeni po posameznih razredih. V nadaljevanju so zato označeni kot skupni standardi 1. VIO.

Petje in ritmična izreka

Cilji 1. VIO

- **O:** sproščeno razvijanje pevskega glasu v okviru lastnih zmožnosti;
- **O:** posnemanje in upoštevanje glasbenih dogovorov ter nebesednega vodenja;
- **O:** petje domačih in tujih, ljudskih in avtorskih pesmi v otroškem glasovnem obsegu;
- **O:** doživeto oblikovanje pesmi po vzoru učitelja ali vrstnikov;
- **O:** poslušanje in vrednotenje petja odraslih, vrstnikov in sebe;
- **O:** ritmično izrekanje, merjenje in igranje izštevank ter rimanih besedil.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec med petjem ohranja ustrezno pevsko držo**, besedilo izgovarja razločno in dih prilagaja glasbenim frazam; (2., 3. r)
- **začne in konča na znak, sledi učiteljevemu vodenju in posnema začetni ton;**
- **skupaj z drugimi zapoje ljudske in avtorske pesmi** ter pozna naslov in izvor obravnavane pesmi; (2., 3. r)
- **pri petju izrazi značaj besedila;** (2., 3. r)
- **rimano besedilo enakomerno izreka ter ga spremlja s telesnimi ali ritmičnimi glasbili.** (2., 3. r)

Igranje na glasbila

Cilji 1. VIO

- **O:** sproščeno usvajanje osnovne tehnike igranja na izbrana glasbila;
- **O:** enakomerno izvajanje spremljave pesmi ali izštevanke na ritmična in melodična glasbila;
- **O:** igranje krajših instrumentalnih delov in celot;
- **O:** raziskovanje zvočnih barv in sozvočij ter spoznavanje, razvrščanje in poimenovanje glasbil;
- **O:** doživeto igranje po vzoru in radovedno raziskovanje zvoka glasu, telesa, glasbil in zvočil.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec z osnovno tehniko igra na telesna glasbila, Orffova ritmična** in melodična glasbila, ljudska glasbila in zvočila; (2., 3. r)
- **ob petju izvede preprosto spremljavo ter ritem izštevanke;**
- **z glasbilom sodeluje v preprostem ritmičnem dvoglasju;** (2., 3. r)

- **po zvoku in videzu prepozna, poimenuje** ter opiše **znano glasbilo** in ga prepozna tudi v večglasju; (2., 3. r)
- **pri igranju posnema ali upošteva spremembe glasnosti in hitrosti.** (2., 3. r)

Glasbena kultura in ljudska glasbena dediščina

Cilji 1. VIO

- **O:** pobude za glasbeno sodelovanje na šolskih prireditvah in dogodkih v okolju;
- **O:** spoznavanje, negovanje in ohranjanje domače ljudske glasbene dediščine;
- **O:** zanimanje in spoštovanje ljudske glasbe drugih narodov.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec v povezavi z lokalnimi običaji in praznovanji zapoje ljudsko pesem, zapleše otroški ljudski ples ali zaigra na ljudsko glasbilo.** (2., 3. r)

Doživljanje in spoznavanje glasbe

Cilji 1. VIO

- **O:** čustveno doživljanje poslušane glasbe ter zanimanje za skladatelja in okoliščine nastanka;
- **O:** prepoznavanje razpoloženja pri sebi in drugih;
- **O:** pozorno sledenje glasbi in postopno vrednotenje poslušanega;
- **O:** spoznavanje skladb, glasbenih zvrsti in izvajalskih zasedb;
- **O:** doživljanje glasbene pravljice in razumevanje vloge glasbe v njej;
- **O:** izbira glasbe glede na priložnost, izražanje glasbenih želja ter poimenovanje naslova in skladatelja priljubljenega dela;
- **O:** vodena uporaba digitalne tehnologije za izbiro, snemanje in poslušanje glasbe.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec posluša zbrano** in opiše, kaj je v glasbi zaznal; (2., 3. r)
- **razlikuje vokalno, instrumentalno in vokalno-instrumentalno glasbo;** (2., 3. r)
- pozna naslov in vsebino obravnavane glasbene pravljice (2.r) ter opiše njeno glasbo. (3.r)

Doživljajsko-analitično poslušanje in raziskovanje

Cilji 1. VIO

- **O:** usmerjanje pozornosti na izbrano glasbeno značilnost, njeno raziskovanje, posnemanje, opisovanje in izražanje;
- **O:** slušno orientiranje v naravnem, šolskem in glasbenem okolju;
- **O:** razločevanje zvočne barve, glasbenih prvin in delov glasbene oblike;
- **O:** zavedanje kakovosti zvočnega okolja in zmanjševanje nepotrebnega hrupa.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec pove, kaj je slišal, in to opiše ali izrazi na svoj način;** (2., 3. r)
- **v okolju prepozna in opiše različne zvoke.** (2., 3. r)

Ustvarjanje v glasbi

Cilji 1. VIO

- **O:** izmišljanje, dopolnjevanje in nadaljevanje glasbenih zamisli v smiselno celoto;
- **O:** veselje pri ustvarjanju glasbenih delov in celot ter poustvarjanju glasbe;
- **O:** skupinsko ustvarjanje zvočnih učinkov in zvočnih slik iz dogodkov v okolju ali domišljije.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec z glasom ali glasbilom oblikuje preprost glasbeni odgovor oziroma vprašanje;** (2., 3. r)
- **ponovi, dopolni, spremeni ali na novo ustvari kratek ritmični oziroma melodični motiv;**
- **posnema resnični zvočni pojav ali si ga izmisli in izvede;** (2., 3. r)
- **z vrstniki poveže zvočne učinke v smiselno zvočno celoto.** (2., 3. r)

Izražanje doživetij

Cilji 1. VIO

- **O:** prepoznavanje glasbenih doživetij, čustev, razpoloženj in asociacij ter njihovo izražanje v glasbi ali ob njej;
- **O:** opisovanje lastnih izdelkov in pogovor o glasbi ter razpoloženju;
- **O:** poslušanje vrstnikov in sodelovanje v pogovoru o njihovih glasbenih odzivih.

Standardi

Za to skupino ciljev učni načrt ne določa posebnih standardov znanja.

Glasbeni jezik in glasbeno opismenjevanje

Cilji 1. VIO

- **O:** spoznavanje osnovnih glasbenih pojmov in zakonitosti skozi poslušanje, izvajanje in ustvarjanje;
- **O:** oblikovanje in uporaba slikovnih simbolov za zvok, način izvedbe, glasbene dele in celoto;
- **O:** začetno branje in zapisovanje glasbe;
- **O:** orientiranje v slikovnem glasbenem zapisu in sledenje zapisu med poslušanjem ali izvajanjem.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec prepozna** in uporablja obravnavane izraze za zvok, glasbila, glasbene prvine, dele, izvajalce in način izvedbe; (2., 3. r)

- nariše, bere in uporablja slikovne znake za zvok glasbila, skladbo, glasnost in hitrost; (3.r)
- simbole v slikovnem zapisu ureja in dopolnjuje; (3.r)
- sestavi kratko slikovno partituro ter jo opiše; (3.r)
- v zapisu prepozna delo in njegove dele ter zapisu sledi med petjem, igranjem ali poslušanjem. (3.r)

Glasbeni razvoj

Cilji 1. VIO

- **O:** krepitev glasbenega spomina, osnovnih glasbenih sposobnosti in začetnega harmonskega posluha;
- **O:** veččutno razlikovanje zvoka, zvočne barve, višine, trajanja, glasnosti ter enakih in različnih glasbenih delov;
- **O:** vzpostavljanje in ohranjanje glasbenega utripa, tudi med kratko tišino;
- **O:** zaznavanje težke in lahke dobe v dvo- in tridobnem metrumu;
- **O:** poslušanje, pomnjenje in izvajanje ritmičnih ter melodičnih motivov;
- **O:** sodelovanje v glasbenih didaktičnih igrah za slušno zaznavanje in pomnjenje.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec v glasbi razlikuje enako in različno glede na način izvedbe, glasbene prvine in oblikovne dele;** (2., 3.r)
- ob glasbi nakaže utrip; (3.r)
- **glasbo izvaja enakomerno.** (2., 3.r)

Spoznavanje okolja

Standardi spoznavanja okolja so večinoma zapisani za celotno 1. VIO. Kjer učni načrt izrecno navede 1. razred, je to posebej označeno.

Jaz

Cilji 1. VIO

- **O:** raziskovanje zgodbe o sebi in svojem imenu ter predstavljanje z osnovnimi podatki;
- **O:** pripovedovanje o osebnih izkušnjah in pomembnih življenjskih trenutkih;
- **O:** izražanje interesov, želja in zgodnjih predstav o poklicih;
- **O:** spremljanje svojih dejavnosti in njihovo prikazovanje v načrtu ali urniku;
- **O:** varovanje osebnih podatkov in skrb za osebne dokumente;
- **O:** prepoznavanje sorodstvenih vezi;
- **O:** razumevanje, kako navade in dejanja vplivajo na odnose in čustva;
- **O:** predlaganje lastnega prispevka k boljšemu delu in počutju v razredu ter šoli.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec se predstavi z osnovnimi osebnimi podatki;** (2., 3.r)
- predstavi svoja zanimanja, priljubljene dejavnosti in želje za prihodnost; (3.r)
- **poimenuje** in razloži **osnovne sorodstvene vezi;** (2., 3.r)
- presodi, kako različne navade in ravnanja vplivajo na odnose z drugimi. (2., 3.r)

Organiziranost skupnosti

Cilji 1. VIO

- **O:** spoznavanje šole, njene organizacije, okolice in odnosov med ljudmi;
- **O:** sooblikovanje in spoštovanje razrednih pravil;
- **O:** razumevanje pravil, pravic, dolžnosti in posledic kršenja dogovorov, tudi v digitalnem okolju;
- **O:** razumevanje delitve dela, sodelovanja in spoštovanja v družini ter razredu in sprejemanje različnih oblik skupnosti;
- **O:** raziskovanje lastne vloge v lokalni skupnosti in vključevanje v medgeneracijske dejavnosti;
- **O:** spoznavanje različnih praznovanj doma in po svetu;
- **O:** orientiranje na zemljevidu Slovenije, spoznavanje glavnega mesta, sosednjih držav in njihovih glavnih mest;
- **O:** spoznavanje zastave, grba, himne in denarne enote Republike Slovenije ob aktualnih dogodkih.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec pojasni pomen pravil v družini, razredu** (2.r) in na spletu; (3.r)
- **na primeru presodi posledice kršitve pravila in predlaga primernejše ravnanje;** (2., 3.r)
- utemelji, zakaj se ljudje povezujejo v skupnosti, ter predstavi svojo vlogo v njih; (3.r)
- svoje interese poveže z delovanjem družine, razreda, šole ali lokalne skupnosti; (3.r)
- na zemljevidu pokaže Slovenijo in njene sosednje države; (2., 3.r)
- opiše državne simbole Republike Slovenije. (3.r)

Časovne predstave

Cilji 1. VIO

- **O:** razlikovanje preteklosti in sedanjosti skozi osebni razvoj, družino, šolo in bližnji kraj;
- **O:** izdelovanje časovnih trakov in urejanje dogodkov ali pojavov po časovnem zaporedju;
- **O:** dolgoročno opazovanje in primerjanje sprememb pri sebi, v šoli in okolju;
- **O:** spoznavanje otroštva, mladostništva, odraslosti in starosti;
- **O:** uporaba ter izdelava urnika, koledarja in modela ure;
- **O:** razumevanje ponavljanja dni, mesecev in letnih časov ter delitve leta, tedna, dneva in ure;
- **O:** ocenjevanje in merjenje trajanja krajših dogodkov.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec uporablja urnik in z njim povezuje trajanje ter zaporedje svojih dejavnosti.**

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec dogodke iz svojega življenja razvrsti in predstavi na časovnem traku ter razloži njihovo zaporedje; (2.r)
- na podlagi daljšega opazovanja opiše spremembe v naravi, na primer menjavanje letnih časov; (2., 3. r)
- opiše človekova življenjska obdobja in njihove osnovne značilnosti; (3.r)
- meri trajanje dogodkov in postopno razvija odčitavanje časa. (3.r)

Dediščina

Cilji 1. VIO

- **O:** raziskovanje preteklosti bližnjega okolja z materialnimi, pisnimi, ustnimi in drugimi viri;
- **O:** razvijanje pozitivnega odnosa do naravne in kulturne dediščine ter razumevanje njenega pomena;
- **O:** spoznavanje lokalnih šeg in navad;
- **O:** pojasnjevanje, kako so izumi spreminjali življenje ljudi;

- **O:** doživljanje osebnih in državnih praznikov ter drugih pomembnih dni.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec primerja predmete iz različnih časov, ki so služili istemu namenu, ter pojasni razlike;** (2. r)
- določi, kaj je nastalo prej in kaj pozneje, ter opiše spremembo; (3.r)
- predstavi izbrano ljudsko šego ali navado; (3.r)
- **z uporabo različnih virov primerja življenje nekoč in danes;** (2., 3. r)
- v koledarju poišče izbrane praznike (2.r), opiše njihov pomen in enega podrobneje predstavi. (3.r)

Prostorska orientacija in kartografsko opismenjevanje

Cilji 1. VIO

- **O:** oblikovanje prostorskih predstav z opazovanjem, gibanjem in orientiranjem v prostoru, zlasti na prostem;
- **O:** prikaz prostora z obrisom, skico, maketo ali peskovnikom;
- **O:** razlikovanje zanesljivih in nezanesljivih orientacijskih virov;
- **O:** opazovanje predmeta ali okolice z različnih zornih kotov;
- **O:** prepoznavanje in poimenovanje značilnosti pokrajine;
- **O:** spoznavanje skic, satelitskih posnetkov, zemljevidov in globusa ter branje slikovnih zemljevidov;
- **O:** spoznavanje kopnega, voda, celin in oceanov na globusu;
- **O:** orientiranje po glavnih straneh neba v okolici šole in spoznavanje naprav za določanje smeri.

Standardi, izrecno določeni za 1. razred

- **Učenec pri opazovanju okolice pravilno uporablja osnovne pokrajinske pojme, na primer ravnina, hrib, gora, reka, njiva in travnik.**

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec se orientira v razredu, šoli in njeni okolici ter z ustreznimi prostorskimi izrazi opiše svojo lego;**
- na prostem pokaže in poimenuje glavne smeri neba; (3.r)
- presodi zanesljivost različnih virov za orientacijo; (3.r)
- isti predmet prepozna in nariše z različnih strani; (3.r)
- bere preprosto skico ali zemljevid, se po njem premakne od ene točke do druge ter prostor prikaže z obrisom, skico, maketo ali peskovnikom. (2., 3. r)

Življenje v pokrajini

Cilji 1. VIO

- **O:** opazovanje značilnosti in sprememb bližnje okolice ter njihovega vpliva na ljudi in druga živa bitja;
- **O:** spoznavanje naselja, kjer stoji šola, in primerjanje z bližnjimi naselji;
- **O:** prepoznavanje pomena napisov, spomenikov in drugih obeležij v okolici;
- **O:** razlikovanje velemestnega, mestnega in podeželskega naselja;
- **O:** spoznavanje lokalnih poklicev, dela, orodij in pripomočkov;
- **O:** spoznavanje kmetije in tržnice, pomena lokalno pridelane hrane ter problema zavržene hrane;
- **O:** primerjanje domače pokrajine z drugimi pokrajinami v Sloveniji in svetu;
- **O:** razumevanje vpliva potrošništva na posameznika in okolje.

Skupni standardi 1. VIO

- Učenec navede podobnosti in razlike med domačo in drugo pokrajino; (3.r)
- ob slikovnem gradivu predstavi različne načine rabe tal v bližnji okolici; (2.r)
- prepozna in opiše naselja ter neposeljena območja in primerja mesto s podeželjem; (3.r)
- predstavi izbran poklic, povezano delo, orodja in način življenja; (3.r)
- opiše potrošniške navade ter predlaga izboljšave; (2.r)
- **predlaga načine za zmanjšanje količine zavržene hrane.**

Mobilnost

Cilji 1. VIO

- **O:** spoznavanje prometnih znakov za pešce in kolesarje ter pravil varnega ravnanja;
- **O:** prepoznavanje nevarnosti v prometu, tudi ob različnih vremenskih razmerah;
- **O:** varna hoja v skupini, varno prečkanje ceste in skrb za vidnost;
- **O:** spoznavanje prometnih sredstev, razlogov za potovanje in vpliva prometa na okolje;
- **O:** razumevanje hoje, kolesarjenja in javnega prevoza kot trajnostnejših načinov mobilnosti.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec razloži pomen izbranih prometnih znakov za pešca in kolesarja;** (2.,3. r)
- **opiše svojo pot v šolo ter presodi, zakaj je neka pot varnejša od druge;** (2.,3. r)
- **utemelji pomen prometnih pravil in pojasni nevarnosti ob različnih vremenskih razmerah;** (2.,3. r)
- **vrednoti vedenje potnikov v različnih prevoznih sredstvih;** (2.,3. r)
- poimenuje prometna sredstva in razloži njihovo vlogo; (2.,3. r)

- navede vplive prometa na okolje ter predlaga trajnostnejšo možnost poti. (3.r)

Snovi

Cilji 1. VIO

- **O:** rokovanje z materiali in snovmi, njihovo poimenovanje, primerjanje in povezovanje z vsakdanjimi predmeti;
- **O:** raziskovanje po korakih: vprašanje, napoved, načrt, poskus, zbiranje podatkov, sklep in poročanje;
- **O:** raziskovanje plovnosti, topnosti in hrapavosti trdnih snovi;
- **O:** opazovanje sprememb snovi zaradi vode, zraka, svetlobe, toplote ali vremenskih pojavov ter spoznavanje različnih agregatnih stanj;
- **O:** prepoznavanje osnovnih opozorilnih simbolov za strupene, vnetljive in okolju nevarne snovi ter varno ravnanje;
- **O:** razumevanje pomena vode, varčevanja z njo in preprečevanja onesnaževanja;
- **O:** ustrezno ravnanje z odpadki.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec prepozna materiale, iz katerih so izdelani predmeti, in jih razvrsti po izbrani lastnosti;**
- opiše spremembo lastnosti snovi v vodi, na soncu, zraku ali pri segrevanju; (3.r)
- prepozna izbrane opozorilne piktograme, razloži njihov pomen in ravna varno; (2.,3. r)
- po navodilih izvede preprosto raziskavo, zbira in uredi podatke, odgovori na raziskovalno vprašanje ter rezultate predstavi z ustreznim besediščem; (3.r)
- **pojasni pomen vode za življenje ter navede načine varčevanja in vzroke onesnaženja; (2.r)**
- **opiše pravilno ravnanje z odpadki.**

Gibanje, svetloba in zvok

Cilji 1. VIO

- **O:** opazovanje različnih gibanj kot posledice delovanja sil ob dotiku ali na daljavo;
- **O:** raziskovanje sledi, ki jih pustijo različna gibanja;
- **O:** ugotavljanje, da svetila oddajajo svetlobo, predmete vidimo, ko so osvetljeni, in za osvetljenimi telesi nastanejo sence;
- **O:** raziskovanje nastanka in lastnosti zvoka;
- **O:** spoznavanje svetlobnega in zvočnega onesnaženja;
- **O:** opazovanje navideznega gibanja Sonca ter začetno razumevanje dneva in noči.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec opiše različne načine gibanja teles; (2.r)**

- s primerom razlikuje gibanje zaradi dotika od delovanja na daljavo, na primer z magnetom; (2.r)
- pojasni, da vidimo osvetljena telesa, in prikaže nastanek sence; (3.r)
- opiše lastnosti zvoka in njegov pomen; (3.r)
- **svetlobo in zvok poveže s potrebami živih bitij ter z varovanjem zdravja in čutil.** (2.r)

Pojavi

Cilji 1. VIO

- **O:** opazovanje in prepoznavanje sezonskih sprememb v naravi;
- **O:** razlikovanje dežja, snega, toče, megle, vetra in drugih vremenskih pojavov;
- **O:** uporaba vremenskih simbolov, spremljanje vremena in vodenje vremenskega koledarja;
- **O:** merjenje temperature zraka in količine padavin;
- **I:** *spoznavanje pridobivanja energije iz vetra, vode in Sonca;*
- **O:** razumevanje vpliva neobnovljivih virov ter predlaganje varčne rabe energije;
- **O:** varno ravnanje z električnimi napravami.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec na podlagi opazovanja opiše spremembe v naravi v posameznem letnem času;**
- **vremensko stanje opiše in prikaže z ustreznim simbolom;**
- **predlaga varčno rabo električne energije in pozna osnovna varnostna pravila;**
- predstavi več načinov pridobivanja energije in presodi njihov vpliv na okolje. (2.,3. r)

Živa bitja

Cilji 1. VIO

- **O:** opazovanje bližnjega okolja in razlikovanje živega od neživega;
- **O:** opisovanje, primerjanje in razvrščanje živih bitij iz različnih življenjskih okolij;
- **I:** *opazovanje prilagoditev organizmov na okolje;*
- **O:** spoznavanje, da živa bitja rastejo, se razvijajo, imajo potomce in potrebujejo hrano;
- **O:** ugotavljanje, da se živali hranijo z rastlinami, drugimi živalmi ali obojim, ter začetno povezovanje organizmov v prehranske odnose;
- **O:** odgovorna skrb za rastline ali živali v živem kotičku in odkrivanje pogojev za življenje;
- **O:** spoznavanje zunanjih in notranjih delov človeškega telesa ter njihovih funkcij;
- **O:** raziskovanje dražljajev iz okolja in pomena čutil;
- **O:** skrb za zdravje, spoznavanje pogostih bolezni ter načinov preprečevanja bolezni in poškodb;
- **O:** razumevanje vpliva človeka na naravo in možnosti lastnega prispevka k varovanju okolja.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec razlikuje živo in neživo naravo ter razliko pojasni;**
- **živo bitje** opiše, ga **poveže z življenjskim okoljem**, prepozna značilne organizme bližnje okolice (2.r) **in jih razvršča**;
- pojasni pomen hrane ter osnovne prehranske povezave med živimi bitji; (3.r)
- z ustreznimi izrazi opiše rast in razvoj ter podobnosti in razlike med starši in potomci; (2.r)
- **poimenuje zunanje** in notranje **dele telesa** (2.r) ter pojasni njihovo osnovno vlogo; (3. r)
- **poimenuje čutila** in opiše njihov pomen; (2.r)
- **razloži pomen prehrane, gibanja in počitka za rast, razvoj in zdravje**; (2.,3. r)
- opiše osnovne ukrepe za preprečevanje bolezni in poškodb; (2.,3. r)
- pojasni človekovo povezanost z naravo ter predlaga lastno varovalno ravnanje. (2.,3. r)

Ročna dela

Cilji 1. VIO

- **O:** razvijanje finih ročnih spretnosti;
- **O:** razstavljanje in sestavljanje preproste tehniške igrače ter razumevanje naloge posameznih delov in celote;
- **O:** organiziranje dela in delovnega prostora ter varna uporaba orodij in pripomočkov;
- **O:** prepoznavanje potrebe po uporabnem izdelku in njegovega prihodnjega uporabnika;
- **O:** preskušanje lastnosti materialov in izbira ustreznega materiala za namen;
- **O:** vodena izdelava po načrtu z gnetenjem, preoblikovanjem, rezanjem, odrezovanjem in lepljenjem;
- **O:** preskušanje in vrednotenje izdelka;
- **O:** razvijanje natančnosti, vztrajnosti in ustvarjalnosti;
- **O:** iskanje preprostejšega, natančnejšega ali gospodarnejšega postopka obdelave.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec pozna in upošteva pravila varnega dela**; (2.,3. r)
- **po navodilih natančno izdelava preprost izdelek**; (2.,3. r)
- izdelek predstavi in opiše uporabljeni postopek; (2.,3. r)
- delo presodi po vnaprej znanih merilih in predlaga izboljšavo. (2.,3. r)

Šport

Standardi pri športu niso razporejeni po posameznih razredih. Doseganje se presoja glede na učenčeve razvojne značilnosti, gibalne zmožnosti, napredek in varno izvedbo.

Osnove gibanja

Cilji 1. VIO

- **O:** razvoj gibalnih in funkcionalnih sposobnosti za učinkovito reševanje nalog, izzivov in igralnih položajev;
- **O:** vključevanje v zmerno do visoko intenzivne gibalne dejavnosti;
- **O:** spoznavanje ogrevanja, glavne dejavnosti, umirjanja in sproščanja;
- **O:** preizkušanje različnih, tudi razvojno ustrezno tveganih dejavnosti ter spoznavanje lastnih zmožnosti;
- **O:** nadzor telesa pri gibanju v različnih smereh, ravninah in okoli telesnih osi;
- **O:** usvajanje temeljnih gibalnih vzorcev v različnih položajih, pogojih in povezavah;
- **O:** spremljanje in izboljševanje lastne gibalne učinkovitosti;
- **O:** varno doskakovanje, tudi v globino;
- **O:** ustvarjalno iskanje lastnih rešitev gibalnih problemov;
- **O:** izvajanje nalog z različnimi športnimi pripomočki in orodji.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec smiselno poveže temeljne gibalne vzorce in z njimi premaga oviro;** (2.,3. r)
- pravilno izvede osnovne ogrevalne vaje; (2.,3. r)
- **teče v pogovornem tempu** in šprinta z visokega starta; (2.,3. r)
- **pri skoku z mesta izvede sonožni odziv** (2.r), pri skoku z zaletom pa enonožnega; (3.r)
- **z mesta vrže lahek pripomoček;** (2.,3. r)
- **nadzorovano se plazi, lazi in pleza po različnih površinah ter orodjih;** (2.r)
- ritmično preskakuje kolebnico; (3.r)
- **izvede razvojno prilagojen preval naprej** in nazaj ter stojo na lopaticah; (2.,3. r)
- **na ožji površini hodi naprej in nazaj**, skoči ter izvede sonožni obrat za pol kroga; (2.,3. r)
- naskoči na prilagojeno orodje v klečno ali čepno oporo in varno doskoči v globino. (3.r)

Elementarne igre

Cilji 1. VIO

- **O:** dejavno sodelovanje v elementarnih igrah;
- **O:** vključevanje v igre z žogami, loparji in drugimi pripomočki;

- **O:** razvijanje ustvarjalnosti in lastnih igralnih strategij.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec žogo vodi, poda, sprejme** in ustavi z dominantno ter nedominantno roko ali nogo in po možnosti s palico; (2.,3. r)
- **žogo z obema rokama izpred prsi vrže v daljino;** (2.r)
- z žogo ali drugim pripomočkom zadeva cilj in meče v daljino; (2.,3. r)
- **odbija balon ali lahko žogo;**
- z loparjem odbija žogico ali balon, tudi proti cilju. (2.r)

Ustvarjalne in ritmične gibalne dejavnosti

Cilji 1. VIO

- **O:** usklajevanje gibanja z ritmom;
- **O:** zaznavanje, posnemanje in ustvarjanje gibalno-ritmičnih vzorcev ob glasu ali glasbi, samostojno ali v skupini ter v različnih hitrostih;
- **O:** izražanje čustev in zamisli z ustvarjalnim gibanjem;
- **O:** spoznavanje otroških in ljudskih plesov ob glasbeni ali pevski spremljavi.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec ponovi ali ustvari krajše zaporedje gibov z rekvizitom ali brez njega;** (2.r)
- **zapeše otroški oziroma ljudski ples z ustreznim zaporedjem korakov in telesno držo;** (2.,3. r)
- gibanje uskladi z glasbeno podlago ter s partnerjem ali skupino. (3.r)

Gibalne dejavnosti v naravnem in grajenem okolju

Cilji 1. VIO

- **O:** izvajanje gibalnih nalog v naravi ob prilagajanju različnim podlagam, vremenu in opremi, na primer kolesu, smučem ali drsalkam;
- **O:** prilagajanje na vodo, varni skoki na noge in učenje izbrane plavalne tehnike;
- **O:** dalj časa trajajoče gibanje v naravi ali grajenem okolju, tudi po označenih poteh in z uporabo orientacije.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec pokaže osnovno prilagojenost na vodo;**
- preplava najmanj 15 metrov oziroma z izbrano tehniko 25 metrov ali več;
- **prehodi daljšo označeno pot, tudi navkreber, z vmesnimi postanki.** (2.,3. r)

Pomen gibanja

Cilji 1. VIO

- **O:** spoznavanje izrazov za položaje in gibe telesa, športnih pripomočkov ter osnovnih organizacijskih oblik;
- **O:** upoštevanje navodil in pravil igre ter aktivno odzivanje na dogajanje;
- **O:** razumevanje zaporedja in pomena ogrevanja, glavne gibalne dejavnosti in umirjanja;
- **O:** realno spoznavanje lastnih zmožnosti, postavljanje preprostih gibalnih ciljev ter spremljanje napredka in počutja.

Skupni standardi 1. VIO

- **Učenec razume in uporablja osnovne izraze za položaj telesa in smer gibanja ter prepozna športne pripomočke;**
- **sodeluje v igri po dogovorjenih pravilih;**
- pojasni pomen ogrevanja in redne telesne dejavnosti. (2.r)

Odgovorno ravnanje in sodelovanje

Cilji 1. VIO

- **O:** razvijanje samozavesti, zaupanja vase, empatije, odločnosti, borbenosti in vztrajnosti;
- **O:** sodelovanje, medsebojna pomoč, zdrava tekmovalnost, športno navijanje, odgovornost, dogovarjanje in sprejemanje različnosti;
- **O:** odgovorno in trajnostno gibanje v naravnem ter grajenem okolju in upoštevanje higiene;
- **O:** upoštevanje varnostnih navodil ter skrb zase in druge;
- **O:** izbira primerne športne opreme glede na dejavnost, vreme in okolje;
- **O:** varen, spoštljiv telesni stik pri gibalni dejavnosti;
- **O:** doživljanje gibanja kot vira veselja, zadovoljstva, sprostitve in dobrega počutja;
- **O:** presojanje tveganja glede na višino, globino, razdaljo, oviro, podlago ali hitrost;
- **O:** samostojnost in ustvarjalnost pri reševanju gibalnih izzivov.

Standardi

Za to skupino ciljev učni načrt ne določa ločenih standardov znanja; dosežki se kažejo skozi varno, odgovorno in sodelovalno ravnanje pri vseh gibalnih dejavnostih.

Vir in pravna opomba

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (2025). Učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje: slovenščina, matematika, tuji jezik, likovna umetnost, glasbena umetnost, spoznavanje okolja in šport. Dokument je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 244. seji 22. maja 2025; uporablja se od 1. septembra 2026.

Uradni PDF: [Učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje \(PDF\)](#)

Ta dokument je učiteljski pregled in ni nadomestilo za uradni učni načrt. Povedi so namerno povzete in preoblikovane, da so primerne za načrtovanje, letne priprave in kontrolne seznane. Pri formalnem navajanju ciljev ali standardov je treba preveriti izvirno formulacijo v uradnem dokumentu.